

ART CRASH

JOURNAL N° 2

LYS OG RUM AF PETER KJÆR OG MO

Som en del af "Lys og Rum" laboratorie- og undervisningslaboratorier med en udstilling og et lyssyn.

Udgangspunktet er dels tankerne i ART CRASH om at udforske sammenhængen i kunstarterne, dels ønsket om at genoplive en arkitektfaglig debat om lys, som stort set har ligget stille siden Poul Henningsen og hans lysopfattelse.

I eksempelvis Italien og Spanien har man haft andre regler for udvikling og brug af armaturer end i Sverige, Norge, Tyskland og Danmark, hvor der har været en lang række begrænsninger og forbud i brugen af halogenlys. Man har derfor i Sydeuropa kunnet udvikle en lysteori og arbejde med lys på helt andre måder end her i landet. Nu er disse begrænsninger ophævet, og alene det tilskynder til nytænkning og en genoptagelse af debatten.

I hele den modernistiske skandinaviske arkitektur er lyset en overordentlig vigtig parameter. Man kan ikke sige, at "lyset nu er forsvundet" fra arkitekturen,

Heather Carson, USA: Light Action - "Push/Pull". Frontview, daylight. 1997

Juni 1998

at anvende lys i arkitekturen er en erfaringssag, en forståelse for materialer og farvers fremtræden og påvirkning af vores sanser og sind i forskellige sammenhænge og ved skiftende lysintensitet. Og en fantastisk mulighed for rekonstruktion af lysundervisningen ved Arkitektskolen i Aarhus viser sig med dette tværfaglige projekt, som ART CRASH er.

For arkitekter er lyset to ting: Dagslys og kunstlys. Der er ganske vist rum, der kun er beregnet til oplevelser i dagslys (kirker i stor udstrækning) og tilsvarende rum, der er tænkt brugt til kunstlys (teatre etc.). Men i for eksempel museer iscenesættes dagslys og kunstlys på lige fod. Derfor må en lysdiskussion altid forholde sig til begge elementer - hvordan agerer et materiale i dagslys og hvordan i kunstlys? Lysdiskussionen vil altid være dobbelt - et oplevelses-element (et fænomen) og en teknisk disciplin. Og det tekniske (kunstlyset) vil altid være underlagt det fænomenologiske - hvordan der opleves.

Heather Carson, USA: Light Action - "Push/Pull". Frontview, night. 1997

De tre kvindelige kunstnere, der var repræsenteret lørdag formiddag: Viera Collaro, Kirsten Dehlholm og Heather Carson havde en meget ukunstlet og uproblematisk tilgang til det at anvende teknologiske hjælpemidler og lys i deres kunstneriske produktioner. Lyset og teknologien er for Viera Collaro og Kirsten Dehlholm en del af det kunstneriske udtryk; kunstneren udtænker visionerne, som så udvikles og realiseres i samarbejde med teknikere. Lysdesigneren Heather Carson har en stor viden om lysforhold og -teknik og foretrækker i kraft af denne viden at arbejde utraditionelt, når hun sætter lys på teater- og operaforestillinger. I sine kunstneriske værker - Light Action - går Heather Carson videre og udforsker lysets placering som en respons til rummet.

Translation:

The three female artists that spoke Saturday morning: Viera Collaro, Kirsten Dehlholm, and Heather Carson had a very unaffected and unproblematic approach to the usage of technological aids and lighting in their artistic productions. To Viera Collaro and Kirsten Dehlholm light and technology are integral parts of their artistic expression; the artist has the visions which then are developed and realised in cooperation with technicians. The lighting designer Heather Carson has an extensive, technical knowledge about light structure and sources of light and she prefers by virtue of this knowledge to work untraditionally when she sets lights for theatre and opera performances. In her artistic work - Light Action - Heather Carson goes a step further and works with the placing of light as a response to space.

En nutidig debat om lys kan tilføjes helt nye aspekter. Der forskes i øjeblikket i lysets påvirkning af menneskets mentale tilstand - der designes lamper og arbejdes med armaturer, der påvirker vores humør. En anden tilgangsvinkel til lyset er den rent sproglige: Hvordan man taler og skriver om lys. Lyset er metafor for næsten alt positivt - et billede på energi. Lyset kan skabe fællesskab og samle de forskellige fagområder.

For Arkitektskolen i Aarhus er ART CRASH en mulighed for et tværfagligt, kunstnerisk baseret udviklingsarbejde. I Århus er kunstlivet ikke særlig offensivt og virker ikke meget dynamisk. Vi ved, der er masser af talent, god vilje og mange ildsjæle. Vi tror, at ART CRASH kan være et forum, hvor nogle af disse ildsjæle kan og vil samles og gøre kunstlivet mere synligt og vedkommende for byen.

Andre byer i Danmark er Århus overlegne på denne front, og som landets næststørste by er det ganske enkelt pinligt. Men vi må erkende, at vi heller ikke har bidraget til synliggørelsen i tilstrækkeligt omfang. Derfor vil vi ud over samarbejdet i ART CRASH satse på et samarbejde mellem tre af Kulturministeriets institutioner i Århus på lidt længere sigt - nemlig mellem Det Jyske Kunstakademi, Det Jyske Musikkonservatorium og Arkitektskolen i

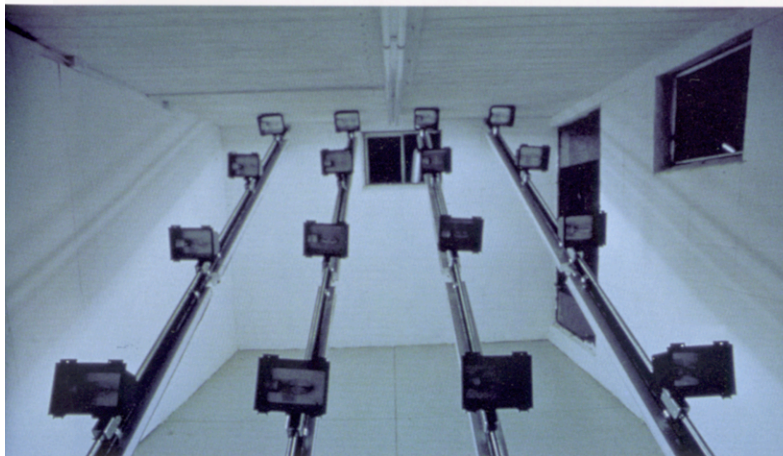
Aarhus. Hensigten er som nævnt ovenfor at stimulere det lokale kunstliv, at synliggøre institutionernes særlige faglighed og at muliggøre tværfaglige aktiviteter.

Det Jyske Musikkonservatorium er interesseret i et samarbejde med Arkitektskolen om at tolke lys med lyd. Dette samarbejde kunne udmøntes i, at elever fra Musikkonservatoriet og Arkitektskolen i april 1999 får stillet Arkitektskolens nye udstillingsrum til rådighed. Et samarbejde, hvor eleverne i fællesskab får mulighed for at undersøge samspillet mellem rum og musik i en laboratorielignende proces.

Et planlagt lyssymposium til foråret har til formål at sætte gang i en bredere debat om lys. På symposiet skal personer med vidt forskellig tilgang til lys præsentere deres oplæg - det kan være arkitekter, musikere, læger, psykologer, designere etc.

I såvel undervisningsforløbet, udstillingsprojektet og symposiet er det undersøgende element af stor vigtighed. Der sættes en proces og nogle tanker igang, og måske fører det noget med sig - måske ender det i et crash.

Heather Carson, USA: Light Action - "Push/Pull". Frontview. 1997

Heather Carson, USA: Light Action - "Push/Pull". Backview. 1997

